

LEHKÉ NAPĚTÍ A JEMNÝ HUMOR

Petr Tesař

ZN.

LEPŠÍ

ŽIVOT

Zn. Lepší ŽIVOT

Petr Tesař

*Veškeré popisované technologie na zpracování uhlíku
nejsou výplodem autorovy bujné fantazie, ale
patentovanou skutečností, provozovanou v reálném
prostředí a dokonce na území ČR.*

I.

Život v Suchohrdlech rozhodně nebyl až tak vyprahlý, jak by člověk neznalý místních poměrů mohl na první pohled usoudit. Už jeho poloha v atlasu světa, vetknutá právě na jižní Moravu naznačovala, že tomu tak není. Nedaleké Znojmo poskytovalo komfort blízkého velkoměsta a umístění na jeho vzdálené periferii zaručovalo dostatečné soukromí, potřebné k meditacím a hlubokému rozjímání.

K tomu měl ostatně Adam Bér víc než jeden důvod. Pod vlivem tíživé finanční situace se ocitl na této výspě civilizace, odkud pro něj nebylo úniku. Prozatím!

On sám tvrdošíjně věřil, že vychýlení stříelky kompasu, určujícího jeho životní úroveň, bylo jen dočasnou záležitostí, a že se jednoho dne vrátí zpět na výsluní movitosti. Alespoň takové, aby si mohl koupit nový holicí strojek, aniž by předtím byl nucen pročítat shrnující finanční zprávu, natištěnou na malé kartičce z měkkého papíru, urputně vylézající z kteréhokoliv bankomatu v širokém okolí.

„Na vašem účtu není dostatečná hotovost.“

Určitě bude líp, říkával si Bér, když posedával na lavici za stodolou, odkud byl nádherný výhled na okolní vrchovinu, pokrytou ušlechtilou révou vinnou a mandloňovými sady. Slunce se sklánělo k obzoru a odráželo své paprsky ve sklence sytě žluté kapaliny opojných vlastností. Jako pokolikáté, přičichl, zakroužil s obsahem proti světlu a s určitou mírou smutku vychutnával pokojnou chvilku

nicnedělání. Ne, že by podobných chvilek nebyla poslední dobou slušná snůška.

Na jižní Moravě uvízl z vlastního popudu, když se domníval, že jím vykonávanou práci v přelidněné pražské firmě již nedokáže déle snášet. Ze dne na den odhodil starý způsob života a vyrazil vychutnávat plody své letité dřiny. Užít si radosti.

Už ho nebavilo uzurpovat si tu trochu veselí improvizovaným přeskládáním písmen kolegům na klávesnicích, ani aranžováním přestřižených kabelů od nefunkčních sluchátek k těm, které jeho sekretářka využívá k denní komunikaci s okolním světem. Měl pocit, že si od života zaslouží trochu víc, než trochu laciné veselosti, nenápadně propašované mezi nekonečná vyjednání o tvrdém byznyse.

A i když si s ním osud ošklivě zalaškoval, smysl pro humor ho neopouštěl ani v těchto krušných časech. Moraváci jsou pohostinný lid, a jakmile jednou někoho přijmou za svého, nedají, aby padl. Alespoň ne tak, že by si musel z lejna, ve kterém je zahrabaný až po krk, pomáhat rukama, uchopiv přitom v hlubokém předklonu své kotníky k jejich vyproštění.

Místní ho zvali na večírky završující degustační dýchánky ve vinných sklepích, protože byl chytrým i zábavným společníkem a nadto uměl podmanivě brnkat na cimbál. Pozůstatek výchovy otce, maďarského cimbalisty, hrajícího za mlada s nejznámějším muzikantem v tomto oboru.

Po Adamově narození vykličil v otcově mysli záměr, že by syn mohl jít v rodinných šlépějích. To se však po prvních patnácti letech

ukázalo jako falešná naděje. Adam k tomuto nástroji necítil žádné pouto, a jakmile byla jen trochu možnost, hodil paličky za hlavu a utíkal prohánět sukně sousedovic děvčat.

Ale přece neutekl včas. Ať dělal, co dělal, i když Lidovou školu múzických umění opustil mlád, získané vědomosti v něm zůstaly. A protože vinařství v kraji stále přibývalo, zatímco věkovitých muzikantů průběžně ubývalo, uvítali Suchohrdlští nového „cimbála“ s otevřenou náručí.

Bér si velmi dobře uvědomoval, že okřídlené pořekadlo „koho chleba jíš, toho píseň zpívej“ platí i v tomto případě, a tak zpíval. Hrál a zpíval.

Obvykle při produkcích teklo víno proudem, a zatímco sýry i další pohoštění mizelo z talířků, muzika nabírala na hlasitosti. Stíraly se rozdíly krajových odlišností vedoucích k nevyhnutelnému, sklepní osádka se nezřídká dávala do doprovodného békání až do té míry, že mezi halekajícími našinci a přespolňáky vznikala přátelská pouta, často přetrvávající do brzkých ranních hodin.

Adam Bér konzumoval dobré víno velmi rád, bylo mu potěšením vychutnávat si jeho podmanivé tóny na jazyku, s možností něžně ho poválet na patře, aby buket dokázal prostoupit čichovou kostí až k receptorům přenášejícím tento prožitek přímo do mozku. Nepotřeboval do sebe nalít hektolitry tekutiny otupující smysly a znecitlivující tělesná zakončení. Zkušenost, jakou zakusil před dvěma lety, plně dostačovala. To díky nezřízenému pití se nacházel v této nezáviděníhodné finanční situaci. Pití a Danu Královi.

Když tedy byl pozván, aby hrál, pil s mírou, což znamenalo, že se po čase v davu podroušených hostů začínal nudit. To pak většinou vylovil smlouvu na jediný majetek, který vlastnil a zkoušel podnapilým zbohatlickým synkům prodat za pár milionů výlučnou vinici s neotřelou lokací. Na sever.

Bohužel, doposud nenarazil na dostatečně zřízeného hejla.

Po podobných večírcích obvykle sedával na lavičce před stodolou a rozjímal o životě. Přemýšlel, jestli udělal dobře, když v předešlém lukrativním zaměstnání podal výpověď. Co mu tam chybělo?

Být marketingovým poradcem v dceřiné firmě, jíž se po léta daří fiskální rok zakončovat s několikamilionovým schodkem, a přesto ji mateřská společnost nezavře, může být snem mnoha pracovníků bez špetky fantazie, ale ne Béra. On snil o zábavnějším životě, o akci, dobrodružství a pohodlí v luxusu. Přičemž představy „akce i dobrodružství“ se výlučně týkaly dobývání krásných žen a dívek. Nutno podotknout, že to jediné se mu z plánu dařilo realizovat, na nedostatečnou přízeň ženské poloviny lidské populace si rozhodně nemohl stěžovat. To jen v některých obzvláště teskných chvílích ho přepadaly černé myšlenky.

Jak dlouho ještě? Bylo mu třicet čtyři a mladistvá léta měl za sebou. Kristova též.

Jeho domácí ho nejméně jednou do měsíce vybízela, aby už se konečně usadil a oženil. Paní Kocábovou měl rád, i když tento její potřeštěný názor s ní rozhodně nesdílel. Přijala ho do svého domu a chovala se k němu jako k synovi. Nájemní smlouva, kterou mezi sebou měli, nikdy nevykrystalizovala do papírové formy, ostatně

nebylo, co by sepisovali. Bér platil, když měl. Ne že by oběživo sázel na stůl v pravidelném termínu, platil, když měl peníze. Když neměl, přivezl paní domácí dárek z prohnilé metropolitní domoviny, kam dříve patřil, nebo alespoň pomohl s úklidem či zemědělskými pracemi na malém políčku vedle stodoly.

Paní Kocábová byla pořádkumilovná paní a zapřísáhlá kuřačka. Bér ji podezíral, že uklízení je její největší životní vášní, hned po inhalaci tabákových zplodin. Každý den přistihl tuto drobnou rázovitou ženu, jak se s horečnatou vervou snaží strhnout rejžákem z dlažby vlisovaný reliéf hroznů a několik umělecky vepsaných jmen světově proslulých vinařských oblastí a jejich produktů.

Bordeaux, Champagne, Chateauneuf du Pape.

Pozůstatek po zesnulém manželovi, vinaři, po kterém toho víc nezbylo, jelikož malý, ladem ležící vinohrad odkoupil soused Brázda.

„Jestlipak jste si tento týden už vypral?“ vybízela ho.

„Nebylo potřeba, mám v koši jen pár kousků spodního prádla, to nestojí ani za řeč.“

„A co ta košile pobryndaná červeným vínem? Doufám, že jste ji hned večer namočil, jinak bude na vyhození.“

„Samozřejmě, paní Kocábová. Za koho mě máte?“ A Bér chvatně odcházel svoji jedinou cimbálovou košili strčit do umyvadla. Byla pro něj uniformou, ne společenským oděvem. Chvátal. V čem by chodil na produkce, pokud by flek nepustil?

Nehledě k tomu, že starý Kareš by ho proklel do čtvrtého kolena, kdyby ji znehodnotil. Byla vyšívána a obvykle se dědila z otce na syna. A to se zde ukázalo být problémem.

Navzdory pověstem, které se vždy lavinovitě šířily dva kroky před Karešem, a které celkem jasně hovořily o tom, co bylo v mládí jeho nejoblíbenějším koníčkem, se mu nepovedlo vypěstovat si u nikoho ani jediného kukačkovitého levobočka, natož značkového pravobočka. A protože významně ošoupaný Kareš se postupem času stal věkovitě bezdětným, bez rodiny, bez následovníků, rozhodl se jednoho obzvláště vydařeného večera věnovat košili Adamovi. Mělo to i svoji stinnou stránku. Nyní ho, jakožto adoptovaného cimbála při každé produkci pozoroval a nelibě pokýval hlavou, kdykoliv, byť i jen náhodně, rozvázané tkalouny na rukávech zavířily vzduchem a hrozilo jejich zamotání do strun.

Problémy s košilí nebyly to jediné, co bylo potřeba řešit. I zbytek šatníku, který si Adam z Prahy dovezl, se již povážlivě tenčil, tušil, že brzy přijde den, kdy bude muset do obchodu, ale pochyboval, že v Suchohrdlech sežene ten správný styl. Místní by lebky se šlehajícími plameny nepovažovali za dostatečně „cool“. Asi neměl vyhazovat hadry, ve kterých dříve chodil do práce, plátěné kalhoty a semišové sako, jenomže on se cítil volně právě v džínsech a metalovém tričku. I když musel uznat, že v Karešově úboru působil při vystoupeních seriózněji. Dokonce i tehdy, když s potřísněnou uniformou vrávorál v podroušeném stavu domů z noční cimbálové produkce. Ještě že starý Kareš včera odešel před půlnocí, před závěrečnou pijatkykou.

Vysedávání na lavičce po prohýřené noci mělo i svá úskalí, slunce mu nevybíravě pražilo do husté nakadeřené kštice a vůbec nepomáhalo s utrpěnou kocovinou.

„Tohle snězte“ konstatovala vyčítavě paní Kocábová, když mu z kuchyně donesla čirý slepičí vývar a růžový prášek na tlumení bolesti.

„Měl byste se nad sebou zamyslet a oženit. Já se o vás nebudu starat věčně.“ Klasická výčitka na klasické téma.

„Adame, až dojdíte a udělá se vám líp, vezměte ve stodole srp, je čas sklizně,“ dodávala paní domu smířlivěji.

Bér málem zapomněl. Blížil se konec léta a s ním i doba omamné radosti z přírodou poskytovaných plodů hojnosti. Vždycky ho udivovalo, s jakou lehkostí přistupovala čestná a spravedlivá paní Kocábová k pěstování konopí. Pokaždé si vzpomněl na moment, jak se tato sedmdesátiletá dáma, po transplantaci kyčelního kloubu, vracela do obchodu s desetikorunou, protože jí paní Malá zapomněla v konzumu naučtovat pepermintové žvýkačky, které ona, paní Kocábová, pravidelně užívala, aby nebyla cítit spáleninou. Především tou cigaretovou.

Statek, kde pohromadě žili, měl jednu nespornou výhodu, byl na kopci a stranou od lidí. Nehrozilo proto příliš vysoké riziko vyžrazení jejich protizákonných aktivit, tedy toho, že se spolu potajmu oddávají pěstění i sběru léčivé drogy, způsobující veselou náladu a ústup lupénky z vysušených ženských rukou pořádkumilovné bytné.

„Co vaše vinice? Jaká bude letos úroda?“ zeptala se po sklizni paní Kocábová, když společně zavěšovali svázané snopy skosených kytek do trámů. Bér věděl, že v položené, prosté otázce, není stopa po jízlivosti, na to byla bytná příliš dobrou duší.

Tak jako všude, i zde platilo, že každé lidské společenstvo si po určité době vytvoří vlastní slovník, jehož významu rozumí pouze zasvěcení. Výraz „vinice“ v tomto případě rámoval severní pozemek na úbočí nedalekého vrchu Deblínek, s poněkud netradičním vytěžovaným porostem. Jestli se kdy o něčem dalo říct „z nouze ctnost“, pak o téhle „vinici“.

Když po odchodu z marketingové filiálky přibyl na Moravu, byl jeden z hlavních důvodů jeho přítomnosti nápad Dana Krále na transmutaci úspor v pohodlný život. Úspory patřily Bérovi, idea člověku, co nikdy nepracoval, a přesto proplouval pozemským bytím nadmíru lehce. To Adama inspirovalo. Peníze investovali do lodní dopravy. Založili společnost, která měla vozit turisty po řece Dyji v krásných pronajimatelných loďkách s vlastním grilem a malým výčepním zařízením. Chtěli nabízet pohodu. Sobě i platicím zákazníkům.

Bérovi se nápad líbil hlavně z toho důvodu, že si představoval vlastní maličkost v lehátku na břehu řeky s piňakoládou a deštníčkem, zatímco movití turisté mu dobrovolně sypou obsah kapes do připravené kasičky.

Aby se báječný sen mohl zhmotnit ve skutečnost, byl Král nucen vycestovat do Maďarska, odkud chtěl po Dunaji přivést již předem domluvená plavidla. Protože bylo jaro a blížila se povodeň, museli spěchat.

Když voda opadla, opadlo i Adamovo nadšení. Po společníkovi na stole zůstalo jen protiplnění, zbytek lodní společnosti se vypařil i s jednatelem. Bérovi tak zbyly vlhké oči pro pláč a suché konto

v bance, zbavené číslic před nabubřenými nulami. Z partnerské pozůstalosti se dochovala jen „vinice“, přepsaná na jeho jméno jako finanční protihodnota.

Že naletěl i v tomto ohledu, pochopil po první návštěvě. Kus kopce, kam slunce dopadalo pouze v případě, že se někomu odrazilo od zpocené plešky a které bylo zarostlé náletovými dřevinami až hanba. Neměl tehdy odvalu se těmi trnitými křovisky brodit.

Bér v tom neblahém loňském čase strávil celé léto pochůzkami po policejních úřadovnách, aby koncem srpna obdržel shrnující dopis, informující ho o zjištěných skutečnostech. Kriminalisté vypátrali jméno Adama Béra, adresu, stav majetku i konta, to jediné, co chybělo, byl vypečený Dan Král. Místo pobytu neznámé.

Když si tedy konečně mohl přestat lámat hlavu s tím, kde utrácením stráví důchodový věk a pustil z hlavy prosluněné pláže Karibiku, mohl se věnovat příjemnějším myšlenkám. Kupříkladu, jak uhradit dluhy, které se mezitím nepěkně nakupily za časté výplachy mozkových závitů zkapalněným ovocem.

Všude kolem vrcholila sezóna, sklizeň přezrálých vinných hroznů byla v plném proudu. Vinice se hemžily hysterickými majiteli propadajícími do depresí z nedostatku brigádníků a blížícího se deštivého počasí.

Bér, motivován drobnými věřiteli, se nechal zaměstnat na největším vinohradu v době trvání celé sklizně, čímž si vysloužil vděk majitele Brázdy, zhmotněný do dobré rady ohledně přístřešku nad hlavou.

„Vdova Kocábová nabízí čisté, a přitom cenově dostupné ubytování.“

Vybaven nůžkami a plastovými přepravkami trávil dlouhé hodiny na tratích, bezmyšlenkovitě odštíhuje trsy sladkokyselých bobulí. Plné nádoby nosil na valník, které odtud putovaly do výrobních prostor k lisům. Tady, díky ukecané obsluze, získal mnoho cenných rad o procesu zrodu vína, a když poté zjistil, že vdova Kocábová má v prostorách statku vybavení k jeho výrobě, začala v něm poznenáhlu klíčit kacířská myšlenka.

Morava byla vinařskou kolébkou již od třetího století našeho letopočtu, a to od okamžiku, kdy sem révu zanesli římsí legionáři s věčně suchými hrdly a dobyvačnou náladou. Od té doby místní tvrdošijně ždímalí malé kuličky hroznů a úplně opomíjeli ostatní zázračné dary přírody, plné vitamínů a tříslovin. Bér se proto rozhodl tuto nerovnováhu trochu vyvážit.

Nejprve propátral trh, což mu na internetu zabralo polovinu jednoho dopoledne. Dnešní pokroucená doba bláznivým nápadům přála. Kupodivu láhev o stejném objemu, s očividně podřadnějším obsahem se na webových stránkách prodávala za dvojnásobnou cenu. Možná přeci jen nebude muset zahodit bednu objednaných deštníčků do piňakolády.

Se správcovou dojednal podmínky zápůjčky kvasných nádob i sklepení a vyrazil na sběr šípků, trnek a hlohu. Trnitou buší prosekal stezky, a zatímco ostatní vinaři urputně pleli, bojovali s mrazy a odpuzovali kosy, on v poklidu vyčkával až slunce a příroda vykoná své.

Po třech měsících od podzimní sklizně stácel první várku vinných tekutin a nutno říct, že šípková ambrózie, jak produkt červených plodů nazval, nebyla vůbec špatná. Nicméně si musel přiznat, že lehce nad pět set litrů všelikých vín nedokáže zajistit plný blahobyt svému majiteli.

Napomenul se! Měl by být pokorný, co by člověk mohl chtít za měsíc práce. Adam se zakřenil, znamenalo to totiž, že zbylých jedenáct měsíců bylo sice hubených, ale přeci jen strávených v lehátku na břehu řeky. Ne s koktejlem, jak si vysnil, ale s načervenalým trnkovým, chutnajícím po švestkovém kompotu.

Odbyt nakonec nebyl až tak špatný, takže utržených sto tisíc korun čistého ho dokázalo zakotvit ve zdejších okouzlujícím kraji, daleko od zaprášených ulic betonové metropole a marketingového plánování.

Dobírali si ho. Jasně, pravověrným vinařům byl pro smích, ale přesto ho dál zvali do svých sklepení. Smích a dobrá muzika byly vždy vítaným zpestřením zdejších večírků.

„Co kopřivy? Ty nebudeš nakládat? Včera jsem šel kolem Deblínku a měl by ses nad tím zamyslet,“ smál se sklep mistr, až mu z košťýře odstříkovaly čurky nažloutlého moku.

„Ne, ale uvažoval jsem, že vám z toho budu vyvážet šampóny, aby se místní tolik neleskli na slunci, když procházejí vinicemi. Prý oslňují přijíždějící Pražáky v autech,“ utahoval si Bér z holohlavého muže, za všeobecného veselí přisedících.

A ačkoliv celé to špičkování bylo obráceno v žert, přesto v něm cítil určitý osten potměšilosti a povýšenosti. Jak rád by Bér dokázal

těmto generacemi prosáklým nálevníkům, že jeho sortiment není o nic podradnější, než ten jejich. A také to, že ho dokáže řádně uživit, tak aby si mohl koupit nové SUV jako plešoun Brázda, což bohužel momentálně nehrozilo.

Aby sám sobě nalil čistého vína, musel si přiznat, že v podobném duchu možná ještě nějakou sezónu vydrží, ale časem paní Kocábové, i všem jeho kradným sponzorům, co mu tu a tam něco přistrčí na přilepšenou, dříve nebo později dojde trpělivost a bude veta po snu plném slunce a sladkého povalečství.

Takže když zazněla věta: „Co vaše vinice? Jaká bude letos úroda?“ překvapil paní domácí prohlášením o rozšiřování byznysu. Kopřivy, nekopřivy.

„Pro následující sezónu připravím na zkoušku i nějaké pampeliškové.“ Dovětek všemi pády skloňovaného slůvka „víno“ se v tomto kraji pořád zdráhal ke svým nápojům přidávat.

Večer však, když dostal od bytné čočkovou polévku, kterou ještě před rokem a půl zhnuseně odmítal, přemýšlel mezi hltavými sousty o své budoucnosti. Co mu tento styl života přináší? (Kromě vzrůstající obliby luštěninových pokrmů paní Kocábové?)

Chce to nové a rozhodně velmi neotřelé řešení!

Otevřel láhev šípkového, usedl na lavičku za stodolu a pozoroval vycházející noční oblohu. V jednom pánském časopise, který mu paní Malá z konzumu schovala, poté co mu prošla expirace, se dočetl, že oblohu lze dělit na část letní a zimní. V každém období jsou na ní k vidění různé souhvězdí i stálice, pokaždé s jinou intenzitou záření.